

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön Előfizethető helyben a szerkesztő s kiadó tulajdonosnál uri utca 453.ik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatálnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívánató példányok iránt csupán a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésnyelv félével s pontosan és jutányosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország- és Erdély. (Kinevezések, és előléptetések. A' pestvárosi színházról; tűz- és jégkármentés, s építési rend. Budapesti napló. Törvényhatóságok: Somogy, Vas, és Honthmegyék közgyűlései; a' Tiszánmenti koronai kerület tisztválasztása. Erdélyi országgyűlés. Társulati élet: A' budai olvasóegylet; alsó- és felső zempléni egyházi újdonságok; a' mezei naptár a' zsidók irányában.)

Külföld (Amerika, Portugalia, Spanyolország, Anglia, Franciaország.)
Értesítő.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDELY.

Ó cs. s ap. kir. felsége tolnai gróf Festetics Albert Jánosnak, a' bold. eml. fenséges cs. kir. főherceg József, Magyarország volt nádora főudvarmesterének legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a' würtembergi király ő felségétől nyert Fridrikrendet elfogadhassa s viselhesse. (W. Z.)

Ó cs. s ap. kir. felsége Cherrier Miklóst pozsonyi kanonokot a' szentháromság síklói, — Reiter József budai plébánost, a' bold. szűz Mária poroslói, — Lipovniczky István komáromi plébánost pedig szent Benedek Esztergámmelleti apátja címével díszesíteni legkegyelmesebben méltóztatott.

Ó cs. s ap. kir. felsége Gränerstein Gusztávot a' bányászati kir. bányagazgatóság és kerületi bányászati ideiglenes elnökét kir. udv. kamrai tanácsos rangjával felruházni; továbbá a' magy. kir. udv. kancelláriánál Sztanovics Mátyás kir. tanácsos nyugalmaztatása által megüresült irat- és levéltári igazgatóságra Frerisz József udv. kiadói-gazdátói segédét, ennek helyébe pedig kiadói-gazdátói segédé Gassner Móricz udv. sorjegyzőt érdemesíteni legkegyelmesebben méltóztatott.

Ó cs. s ap. kir. felsége Springer József nyugalmazott kir. erdőtisztnek s János és Ignác fiainak kegyelmegengedni méltóztatott, hogy vezetéknevüket „Ugrósdy”-ra változtathassák.

Marochino Vinczerévkapitánysági ellenörkődőrnök Buccariban révkapitánnyá lón kinevezve; Barton József sebeshelyi k. hármogördnök kudsini deigl. főtiszt; Hrencsik András óhegyi kir. főkohász pedig körnözei k. bányagondnoki segédé alkalmaztatott.

A' nmgu magyar kir. udv. kincstár a' Javorzinkán megüresült k. harminczadosi állomásra Schneider Frigyes pesti k. harminczadivatali irnokot; ez utóbbinak helyére pedig Markovics Szilárd újvidéki harminczadivatali gyakornokot alkalmazta.

A' rhonaszéki k. sóaknahivatalnál megüresült szergondnoki állomásra Bartek Alajos, marmarosai nyugalmazott sószállítványi tiszt alkalmaztatott.

A' PESTVÁROSI SZÍNHÁZRÓL. Ki ezen leégett színházban egyebet nem lát kormos romoknál s a' pesti német közönség estvli mulatsága megszűnésénél, igen csatlakozik s jelen körülményeket egy általjában nem ismeri, mellyek, hogy a' régiéktől különböző nem csak színt, hanem lényegét öltöttek, szinte tagadhatlan. Többen léptek már följavaslatokkal, mellyek szerint a' nemz. színház lenne oda átültetendő. Ezeket taglalni nem szándokom, valamint hogy újjal nem kínálkozom, hanem csak azon következtvényekre kívánom leginkább Pest városát figyelmeztetni, mellyek az e' tárgyban határozatából a' legnagyobb valószínűséggel fognak származni. Az országgyűlés ajtó előtt van, különösen megjegyzendő pedig a' ló szór: hogy annak nem csak tulymó, hanem néhány szavazaton kívül egész erejét a' magyar elem képezi, m á s o d s z o r: hogy a' szabad kir. városok országgyűlési szavazata elrendezve nincsen, hanem oly állásba tolatva tűnik elő, melly valószínűsége képtelenség, és az alkotmányos életben páratlan, ennek okaul adatott a' városoknak a' kormánytól függése, de leginkább azon féltékenység, hogy azok legnagyobb száma nem csak nem magyar nemzeti, hanem éppen magyar ellenes. — Ha tehát Pest városa most, midőn az alkalom magát erőtetve feltolta, nem mutat a' magyarsághoz simulást, ez minő befolyással leend a' városok ügyeire, minden gondolkozának, de leginkább Pest városának figyelme a' ajánlom. **2or.** A' nemesség megadóztatása kérdésében az alsó ház által évenként három millió fizettetni indítványoztatott, mellyek mire lesznek fordítandók? színté kijelentett. — A' sorozatban Pest városának a' Duna kiöntéseitől leendő megmentése is elhatározva lón, s erre 400,000 pforint fordítatni tervezetett. — A' nemesség adózása a' jövő országgyűlésen, mint hiszem, törvényvő váland, — vajjon a' fentérintett 400,000 pfr. meg, avagy meg nem ajánlására, lesz-e Pest városának a' színház ügyében teendő határozata, befolyással? Polydor.

TŰZ- ÉS JÉGKÁR-MENTÉS S ÉPÍTÉSI REND.

Hálás elismerést érdemel azon honfiak fáradozása, kik kölcsönös honi tűz- és jégkármentő intézetet állítanak. Megszüntették ok legalább egyikét azon számos esatornának, miken a' pénz a' szegény hazából kifoly, vagy legalább kiszivárog. Azonban bátor fáradozásukat tisztelni kell s elismerni, hogy első lépésül egyéb, mint a' mit ok tevének, csakugyan nem is történhetett: szabadjon mégis, egész ószintén szólva, megmondani: mikép nézetünk szerint a' tűz- és jégkármentés ügyébeni egyletek egészen kielégítő eszközöket nem fognak.

Fájdalom! de úgy van: hazánkiai nagyobb része még csak akkor szokott gondoskodni, midőn a' kár vagy vész már meglepte. Megvan e' gondatlanság másoknál is; de oly nagy mértékben, mint a' magyarnál, tán sehol sem. Az erdélyi szász helységenként magtárakat tart, s legnagyobb drágaság vagy legszükebb termés idején sem tart éhenhalástól: míg ellenben magyar- s oláh szomszédi — vagy inség áldozatiul esnek, vagy mások könnyörelte által mentetnek meg. Mondhatnók, hogy a' hanyagság, gondatlanság mintegy bélyege népünknek. S már ez magában véve is elég kétséget támaszthat az egyleti tűz- és jégkármentő intézet oly sikere ellen, minő legalább szerintünk, kívánható volna. Mi ugyanis azt ohajtanók, hogy ne csupán a' vagyonosabb rész legyen biztosítva, melly ekkorig is nagyobb értelmiséggel s ennél fogva gondossággal is bírt; hanem hogy ne lenne e' hazában épület- vagy földbirtokos, ki a' tűz- és jégkáraktól megóva ne legyen. A' vagyonosnak biztosítása kétségkívül hasznos, nagyon hasznos egyesekre úgy, mint a' közönségre nézve; de mennyivel hasznosabb volna még, ha minden honlakos készlete (Vorrath) biztosítva volna?

Egy további tekintet, melly bennünk az egylet általi biztosítás teljes sikere ellen kételyt szül, az, hogy szerintünk a' tűzkármentés akkor leend csak a' ezélnak jobban megfelelő, ha azzal építési rend kötteték össze. Most, ha egy félfaul elég, s netán biztosítva volt, kára megtérítették ugyan, de az épületek ismét csak az előbbi módon fődötnek s a' tűzvész jövőre kikerülve nincs. És hogyan segítsen ezen a' biztosító egylet? Hatáskörét haladja építési rendet állítani s a' magokat biztosítókat annak megtartására kötelezni. Ha szabályaiba (Statutum) íglatott pontot, miszerint a' magokat biztosítók kárpótlás esetén, bizonyos építési rendet tartoznak követni: akkor okozandja: hogy még azok közül is, kik különben az egylet-hez állannak, többen inkább külföldi intézetekhez fordulandnak, mellyek illy megszorító szabályt nem hozának. — Egyletek általi jég- és tűzkármentés tehát teljesen kielégítő nem lehet. Azért a' jég- és tűzkármentést építési renddel összekötöttén — szerintünk oly országos intézettel kellene tenni, mellyhez minden föld- vagy épületbirtokos járulni köteleztetnék. Illy biztosítás által kettős célt fognánk elérhetni:

A) a' tűz- és jégkár elleni biztosítás általános lenne, B) építési rend hozatván be: a' hányzor valamely épület elégne, mindannyiszor a' helyesb fölépítés által újabb gát vettetnék a' tűzvész — jelenleg oly könnyű — harapozásának, s e' kint mindinkább kevesülne az országban tűz által okozott kár; miből természetesen következnek az is, hogy a' biztosítási díj is, melly kezdetben sem volna (az egész ország hozzájárultánál fogva) nagy, hova tovább kisebbednek, míg végre a' tűzkárpótlás vegett fizetendő teher-oztalék a' semminél csak névszerint leendne több.

Szeretnők e' helyen kimutathatni a' károk mennyiségét, mellyek csak tűzvészek által szegényíték különben sem gazdag hazánkat. De statistikai bureaunk nincs, mellynek oly sokszor érezhető hiányáról, más alkalommal terjedtettem. Most az olvasó méltóztatassék velünk együtt megelégedni annak tudtával, hogy a' tűzvészekből eredő károk hazánkban tetemesek. E' tetemes károk elmellőzésére pedig mily kevés áldozat volna szükséges, s ez is csak rövid időig tartó!

És az eszme, miszerint kiki tartozzék a' biztosításhoz járulni, tulajdonkép nem is új. Megvan az, csak hogy más alakban, most is. Ugyan is: mik a' megyéknél divatozó adó-elengedések, vagyis szép magyarsággal ugynevezett *relaxátók?* Nem egyebek, hanem: kényszerített — jegyezzük meg jól — *kölcsönös tűz- és jégkármentés.* Mert: mi történik az adó-elengedések által? N. N. jobbágnak tűzvész, vagy jégennyi kárt okozott, és ezért adójából a' kárhoz arányított

összevagy elengedtetik; a' mit pedig neki elengednek, azt a' többi adózó megfizeti. És így: az adó elengedés valószínűleg kölcsönös és kényszerített, csak hogy, nemleges (negatív), tűz- és jégkármentés. Meg van tehát az eszme, alkalmazásban van meg; de sikere csekély, mondhatnók semmi. És hogy sikere nem kielégítő, egyedül onnan van, hogy a' kármentés nem tényleges (positív) hanem nemleges, továbbá, hogy a' kármentés nélküli építési rend összekötve. —

„A' nemesség nem adózik” — lesz tán az ellenvetés. De erre kettős feleletünk van. Egy az, miszerint lehetlen hinnünk, hogy a' nemesség, a' természeti és régibb hazai (1486. 64., 1649. 48.) törvények ellenére, legalább a' házi adó terheitől még sokáig mentesíttessék. Másik az, hogy addig is, míg a' nemesség a' házi adó terheire járuland, nincs ok a' nemnemesekeknek már eddig divatozott kényszerített biztosításukat célirányosabban nem rendezni. — Több törvényhatóság szándékba is vette már főleg a' tűzkármentés helyesebb eligazítását. Azonban e' kísérletek sem feleltek meg teljesen a' ezélnak. Mit főleg kettős okból nem esudálunk. Először is: mi egy törvényhatóságot elégtelennek tartunk arra, hogy lakosai kárait mindenkor teljesen pótolhassák. Városokban, nagy tűzvész esetén, már épen képzelhetlen, hogy a' roppant kárt, midőn például majd az egész város ég el, a' város lakosai pótolni képesek legyenek. De megyéknél is, ha a' jég sok szőlőt vagy vetést ver el, avagy rendkívüli nagy égések vannak, elégtelen a' lakosság a' károk megtérítésére. És vegyük még ehhez, hogy tűzvész által sok épület égvén el, ezeknek célszerűbben s költségesebben kellene fődötnei, vagy még építettet: s tisztán álland előtűnk, hogy egyes hatóságok, főleg építési renddel összekötendő tűzkármentésre sokszor elégtelenek leendnek. Másodszor illy helyhatósági rendelvények némelykor legyőzhetően ellenszegülésre is találunk, sokszor tán jó szándokból eredőre s legalább a' közöltségek szaporítása elleni okoskodással támogattott-ra. Azért mi e' részben országos intézkedést látunk szükségesnek. — A' „mikép” felől más alkalommal.

BUDAPESTI NAPLÓ.

(Félreértések). Legvirágzóbb unokája a' sophisticated superficialismusnak a' mostanában köztünk annyira elhaltalmazott félreccsavaristics ráfogás. — Mult héten a' színházi ügyekről szólottunk e' rovatban, emelndva lelkiünknek nagy könnyebbségére, a' mi azon régóta oly súlyos boszorkánynyomással feküdt, s már e' héten nagy örömezzve tapasztaljuk, hogy e' szavainkból némely tekintetes lapok azt abra-cadbrázzák ki: miképen mi apodictice a' színházi belépítidjék felemelése ellen szavaztunk. Épen nem úgy van a' dolog. Azt kívántuk mi: hogy elébb, mintsem e' díjmelés terhét éreznék a' közönség, érezhesse annak okait, láthassa, hallhassa és tapasztalhassa azon előmenetelt, melly e' főlebbemlést igényli s mellyről ha meggyőződött, hiszszük: hogy minden zúgolódás nélkül helybenhagyandja emezt. Már most csak az a' kérdés: vajjon a' közönség lássa e' elébb a' színházi ügyek haladását, vagy pedig a' színház lássa elébb a' közönség pénzét? Csekélyke véleményünk szerint ez esetben a' közönséget illeti az elsőbbség. . . . Sohasem bocsátanók meg magunknak, ha ez egyetlen virágzó nemzeti intézetünk decreditálása bűnének legvékonyabb árnyékát vonnánk is magunkra, de épen a' színház érdeke az, mi bennünket, kik a' közönség közt forogván, annak véleményeiről világosabb fogalmakat szerezhettünk, mint ki abban a' szinpadról nézve csak egy tapsoló tömeget vél látni, — felszólalni készlet. — Közönségünk — elismert dolog — hogy már is tulságosan követelő és criticus, most még csak az volna hátra: hogy eléggülenné is tegyük, mi nem fogna nagy fáradságba kerülni. Mit feleljünk neki: ha azt találja kérdeni, mi javult a' színháznál, a' miért többet fizessünk? — Ki hall az új szerződőt tagok felől valamit? Senki. — Ki hallja az új bassista hangját? — Senki. — (Beck ur, tudtunkra bariton). — Ki látja az új disztvényeket? — Senki. — Szini előadásaink? — Már ezeket akárki láthatja, de ismét nem az előmenetelt bennök. — És pedig színésznök új fölemelendő szerződéséi teszik a' jövőendő költségek legerősebb rovatát. — Jó, — eleget nélkülöztek, el g-ei fáradtak azon időkben, mikor még nem volt a' színészet állása hazánkban biztosítva, — had szedjék már most ok a' gyümölcsseit is fardalmainknak, — ez ellen semmi kifogásunk (noha eddigi fizetésük is — tudnillik az elsőbbség. fölfelhaladja 1 fels. rang. t. viselő fizetését) — hanem más részről ok is tegyék kötelességeiket, s eztőlük nem kérjük, hanem követeljük. Egynek kettőnek művészi áttanult játéka még nem fedi el a' többi gyöngye oldalait, vagy mért nem tud valamennyi oly studiummal látni a' maga dolgához, mint azon néhány nagyon is elismert színésztárs? Hiszen a' művészi játék Isten adománya, s onnét felülről jön, de a' szerep megtanulása emberi dolog, és jön onnét alulról a' sugó kastélyból. Miért hát e' csaknem napirenden levő hanyagság, vagy tán a' közönség nem veszi észre: hogy mikor a' sugó nagyon beszél, a' színész akkor rosszul játszik. S hát az előadások rendje? Ki az oka: hogy az előrehir-

detelt hetirend sorában olykor de csak egy darab sem áll meg a maga helyén? Egyik szombatra a hetirend hirdeti „Lammermoori Luciát” előtte való nap megváltoztatja szándékát és hirdeti: „Könyvelmüeket” — Az nap reggel pedig látjuk a színlapon „a Fehérekét”. — Így kerültek színpadra „János kulacs”, „Mátyás diák”, „Leánykérés szabályszerint” etcetera graeca, még csak „a Szebeni z' ld erdő” van hátra és tökéletesen otthon leszünk. — Nincs tán már széles Európában betanulni való új darab? Vagy színészek rég belefáradtak az eddigiekbe; hogy két hónap alatt nem bírnak két újdonságot színpadra hozni, vagy Wolf és Hollósy Cornelia arra való, hogy őket egy pár év alatt előljük a sűrű operálással, csupán azért, hogy drámai színészniket megkíméljük? Vagy tán ez uraknak más hivatásai is vannak a színészetten kívül? Miért tehát, de miért ezen ós magyar fontolvalahadás? Vagyis hogy magyar nevet kimondjuk: ez a hanyagság? Az operák, a czifra köntösök, a ragyogó disztivények ezt nem fogják eltakarhatni. — Azon aggodalmunk, miszerint a német színház Carl bécsi szinigazgató akarja átvénni, hála Istennek nem valósult, ám azért veszedelmünk ha kissé bült is, de el nem fogyott. Rettegünk azon eszmétől: hogy a leendő városi szinigazgató német és magyar (a' mientől önállóan független) színész-társaságot fog felállítani! Ez volna intézetünk megőző betűje. Azért jó lélekkel tanácsoljuk azoknak, kiket a nemzeti színház anyagi érdekekkel is köt magához: hogy szálljanak le az elbizottság pártipjáról s lássanak kötelességeik teljesítéséhez, míg idő van rá, mert a' mily nehéz volt a' jelentékenységet és hitelt kiüzdeni ez intézet számára, oly könnyű lehet annak megcsökkenését is bevárni. Azért a' mennyivel több lesz az élvezet a' színházban, annyival legyen több a' bérletdíj. Míg az első nem mozdul, addig az utóbbiak emelgetése csak görbe képeket és ingerültséget teremt, s' elsőbb a' színház elégtise ki a' közönség követeléseit, azután lépjen ő elő a' magáival, ezt pedig még az új színház kezdetéig megteheti. — Legvégül még egy ama kérdéses czikkünkben maradt elnézési hibát kell megigazítanunk. — E' kitétel: „miért fordul el a' drámairodalomtól m a' i g minden jobb tehetség?” kéziratumunk így áll: „miért fordul el a' d. iroda'omtól m a' j d minden jobb tehetség?” E' helyreigazítással tartozunk azon néhány jobb szellemnek, kik a' szinirodalmat ez ideig nálunk képviselik, s' kiket a' mennyire kötelességünk méltányolni, úgy nem akarunk kényes megbántásokkal illetni. —

A' minap (jó minap; csak két hete) X. kávéházban (hanem ez aztán világos igaz) egy hosszú, igen hosszú férfi tékezett, igen hosszú orral és igen hosszú kapuban. Rófit nem hordunk magunkkal, araszszal pedig neki nem eseltünk, elég az hozzá: hogy sok ember van nálánál rövidet b — Ha van mit bizni földi sejtelmekben a' emberre első tekintetre rá lehet fogni: hogy ez vagy fenhéző, vagy ittas; ez alternatíván oka a' nyakig sárpityes kaputon szörnyen meglátható levén. — Sorsát pedig senki sem kerütheti el: ami poros, annak sorsa kiporoltatás a' mi sáros, az a' irás szavai szerint, megkéféltetik. — Ugy lón — Gelb in die Mitte! kiálta czélozva a' forony idomzatú férfi, de bezzeg a' hogy félre tekintte, maga lett oly sárga, mint a' tyúkszemfástrom. Kéjé kezéből a' látkót, s' terdei öszszeütődének. Mellette állt egymásra fektetett karokkal egy — segíts kimondani ez irzózat nevélt bátoraságom, — egy — nő! Huh! Gömbölyü vala pedig enő, és arca a' b'azsa rózsánál semmivel sem pirosabb, mely arc közepén a' legapróbb pisze oru strázsált egy pár még apróbb villogó szürke szemet; az ember azt lihetette: hogy e' két lélek, ama hosszú óra léczláb és e' gömli öczidomú piszeség hajdan egy ember számot tehettek, kiket a' sors oly tréfásan talált megosztani: hogy az egyiknek az orr jutott egészen meg a' csontok, másnak pedig a' kövérég és a' nyelv. — Nyelv bizony, de milyen! — Azóta a' nagy ézzen-gés óta, mikor ludtozás hullott az égből, nem hallott emberi fül oly esetpatét, sem kvalitási, sem quantitási tekintetben, az volna ám még csak a' Stengraph (sebesítő) a' ki ezt utána tudta volna írni! — Csipejére tette az egy kezét, a' másikkal pedig hadorászott, „Gehst z'haus, du Lumpenkerl, du langbänigter!” (lehetnek kik ezt szerencsésjökre nem értik; ezeknek kedveért fordítom: „nem sz'vskednél haza jöni szeretetre méltó férj-m?”) „Abe Fanni”, szabódék a' férj aggodalmasan retrálva a' néptömeg közé s' szörnyen iöstelve a' szép kávésnő szemét előtt az auctoritást. „Abe Fanni, mach kan spetákel i piti kar sém” (magyarul: „hát ki parancsol nekem mi? hát nem én vagyok az úr a' háznál, mi?”) Was? tu raisoi n'ist noch? tu — s' itt következtek hosszú sorral ama dízes megfészeltö czimzet k, mikkel gyöngéd hitves társak szokták illetni szeretett kalapviselőiket, de miket viszaadninem képes lud tollal emberi hatalom — Erre akadt mindjárt egy serg philister, ki egyebet sem tudt, mint mulatságos scenáknak és spectacul'umoknak békétes k által ideje korán véget vetni; kik is oda szelidíték a' bájos Megac-rát, hogy férjének nemcsak megbocsáta, de helyette a' tekedjít is kifizette, mely néhány forintba ment. „Fiadnak nincs otthon kenyerük” n.önda a' férfinak, midőn utolsó huszasait kiszedte kötött erszényéből s' e' néhány szó aligha többet nem nyomott egész eddigi philippicájánál. Azzal galléron fogta deliquensét s' vezette bájos kibékültséggel hazafelé. Az ajtóban még egyszer megállt a' desillusált férfi s' despeidált kacsiást volt intézendő a' bájos kávésnőhez, hanem egy hatalmas kéz, mely gallériját fogta, úgy promoveálta az ajtón keresztül, hogy tén el is esett. Rosh nyelvel még azt is hozzá teszi e' történethez, hogy o'ca kinn lett még csak a' dráma befejezve, levén a' férfinál olyan pálcza, melynek (mint rendszeren mind pálczáknak) két vége volt, és hogy... furcsa dolog az, mikor az embert saját pálczájával margarirozzák be... Tanúság? — Egy kellett neki.

Notabene a' budapesti hírlőknek: Komáromban nár egy héttel ezelőtt bekötötték a' hidat, pedig ha nem eselődünk, Komáromnál sem melegíti senki a' Dunát. Tegyenek ugy esülfa bennünket az illetők, hogy mint e' lap megjelen, állítsák be Pest-Buda közt a' hidat... Szegény nemzetes kollegánk újdonság írójának most éjjel nappal ott kell ácsorogni a' Dunaparton, hogy mihelyt az utolsó gerendát hely-

re tették, rögtön siethessen a' „Budai és pesti újdonságai” közepéből a' sokat jelentő jenialisan odanyomott és-t kivakarhatni. Szegény kolléga!

Napokban egy levelet írt valaki szerkesztőségünkhöz illy titulaturával: a' tekintetes magyar Jelenkor (tehát tekintetes Jelenkor! s' pedig magyar Jelenkor! Ez az ur azt hiszi: hogy a' Jelenkor valami animál implume bipes azaz táblabíró) újdonság szerkesztőjének, (világért sem kell binni, mintha ez az újdonság író illetné) melyben azon indítványt teszi: hogy a' zsidókat, kik ilyen és amolyan gonoszok, el kell kergetni. — Ez az ur nem tréfál! — Még megtalálja cselekedni: hogy via facti kiteszi a' szüröket a' magyar kanahánból. — A' nagy férfi egyenesen Pharao király legbölcsebb statusférjai egyikétől származik Scilicet. Tegnapelőtt adták a' műkedvelők az „Ügyvédet”. — A' jó szándék és akarat dicséretre méltó, hanem magának ez eszmének, a' műkedvelésnek nem lehet Pesten jövődjöje. Vidéken megjárja. Míg ott is csak a' népsziművek tere, melyen becülettel megállhat, drámákba már kár ereszkedni vele, kivált komoly társalgásokba és kivált oly hatalmas históriákba, mint ez az ügyvéd, valjon ki írta másod magával... Hát ha még maga ír. nire nem viheti a' dolgot?

No még Feiet ez Károly gőzös is rosz gavallér volna ám, ha gavallér volna, és nem gőzhajó. Ki hallott ilyet? légyottot rendelni egy nely budai széphek. Bécsi utjában a' budai parton hatóra tájban s' azután ott hagyni őket. conferjaikkal, utiláskáikkal és eskatuláikkal egyetemben a' faképnél. Ez nem szép öntől férfi létére gőzös ur, szegyenlje magát s' eképe ne blamirozza többet, hanem a' mit megígér, tartsa is meg. ☐

A Tiszaszabályozó társulat költségén megjelent, s' minden hiteles könyvkereskedésben kapható: „Vélemény a' Tiszavölgy rendezéséről”, írta Paleocopa Péter velencei cs. kir. építési főigazgató, és a' vas koronarend vitéze. Olaszból fordította Saska Károly 9 iv — ellátva a' szükséges térképek, és helyrajzokkal.

TÖRVÉNYHATÓSÁGOK.

SOMOGYEGYE KÖZGYÜLESE. (Vége).

Közép-Szolnok, Belső-Szolnok, Alsó-Fehér, Torda, Háromszék, Doboka megyék felszólítják e' megyét, hogy az erdélyi részek viszakapcsolásának sürgetésétől, miután ezzel a' 11 szász hatóság és ugyan ezen érdeket képviselő 19 városok a' magyar elem vesélyeztetésével tulajnomásra vergődnek, elállni sziveskedjék. — E' megye az egyesülési jótékonyaságról meggyőződén, de a' felszólító megyék okait elegendő nyomatéknak látván, nem késsnének a' része viszacsatolásának sürgetésével az egész egyesülés sikere varásában felhagyni, ha ezen egyesülés egyedül a' két testvérhon rokonszenvétől volna feltételezve, a' z o n b a n e s a k s a j n á l n i t u d j á k, ha a' kisebb rész gyengítését a' nagyobb rész erősítésének áldozatul hozni kénytelenítettnek oly körülmények közt, midőn a' kisebb rész is csak az erősebb fenmaradásáig érezheti jövőjét biztosítottnak. A' mi már a' részek viszacsatolásának Erdély ellenébeni jogosságát illeti, elegendőnek tartják megjegyezni, hogy az 1741: 18. t. cz. által viszacsatolni rendelt részek iránt az 1792: 11. törvényben a' két testvér egy fejedelme Erdély meghallgatását s' nyilatkozata következtében véleményének legközelebbi országgyűlés elibe juttatását ajánlván a' fejedelmnek az 1836: 21. törvény alkotásába beleegyezése a' magyar nemzetet a' kisebb testvér méltatlansági vádjától örökre felmentette. E' tudatban s' törvények igazolásában megnyugvásukat találván s' a' részek viszakapcsolásának sürgetésével egyszersmind az egyesülés előmozdítását is kapcsolatlan látván — midőn ezekről a' testvérhon megyéit értesíteni s' mint a' részek viszacsatolása mint az egyesülés előmozdítására felkérni rendelték, egyszersmind ó cs. kir. felségét is alázatos felírásban megkérni határozták az iránt, hogy a' részek viszacsatolását eszközölni és azokat jövő országgyűlés megihni méltóztassék.

Felvételét ezután Zágrábmegye levele, melyben J. A. D. turopoljai grófnak hivatalától felfüggesztését és a' főmgu kancellária által a' turmezei nemesség ellen katonai kar hatalom elrendelését panaszolván — e' megyét az ő felségéhez felterjesztett és ezuttal szinte másolatban közölt felírásnak pártolására felhívja. — Mely felszólítás s' hozzácsatolt feliratról, s' így nem különben M. L. nak a' panaszolt tények oladásából e' m. a' viszonyok állása iránt meggyőződén Zágrábmegye felírását pártolni s' ő felségét az iránt megkérni rendelték, hogy a' törvényes eljárás utján kívül felfüggesztett turmezei gróftól hivatalába viszaállítani, gyűléseket tartását megengedni, az 1805: 5. törvény mellőzésével foglalkozott, de egyébként is vádolt kir. bizost felfüggesztvén a' vádak vizsgálatára Zágrábmegye főispánját kinevezni méltóztassék.

Vége jelen közgyűlésünk folyama alatt történt az is, hogy a' már egy időben Somogy megye által felállított posztógyár életbeléptetése végett egy részvény-társaság alakult olyképen, hogy megyei foglyok étellei ellátásért foglalkoztatni fognak — kifejlesztéséről valamint működéséről annak idejében bővebb tudósítást adandó.

Tevely Elek.

VASMEGYE ÉVNEGYEDES KÖZGYÜLESE. — (Vége.) És igy ismét viszatértek a' rk. tanácskozó termük-

be, — hol a' leérkezett k. k. udv. parancsok, h. tanácsi intézvények tárgyalása után a' következők vonták legjobban figyelmünket magukra:

1) A' nagyhirű Zágráb megyei kör levélnek, melyhez csatolva ő felségéhez intézett fölirat volt, másolata egészleni fölolvasása következtében résztvevő aggodalommal értesültek a' rendek, hogy a' turopoljai közönség lakosaira, kik nemzetiségükhöz tanusított hű ragaszkodásuk által a' rendeknek rokon szenvüket, a' kir. bizt. személylye iránt mutatkozó ingerült bizalmatlanság miatt súlyos viszályok nehezültek oly annyira, hogy ez által a' közügyek tárgyalása s' az igazság kiszolgáltatása is tetemes csorbát szenvedni kénytelen, s' érzik a' rk. hogy a' bizalom gyöngéd kapcsa minden de legkivált ily nemű fontos foglalatosságot nem csak elé segíti, — hanem mintegy föltételezi, — elhatározottat: hogy a' megye mind ön tulajdon, — mind ama elkeserült rokoninak érdekében ő felségét jobbágyi alázattal megkéri, hogy az érintett biztosnak eltávolítása által mind eme példás hűségű népének körébe a' béke üdvét vissza ajándékozni, mind e' haza annyi polgárának résztvevő aggodalmát ezen kegyelem szava által megszüntetni méltóztassék. —

2) Báró M. V. ur figyelmeztetése folytán arról értesültek a' rk. — miszerint a' kormány újabb intézkedése szerint több helyeken kincstári dohány készítvények rakhelyei s' áruló boltjai alakítottak, s' ezen rendkívüli intézkedés által a' most legjobb fejlődésbe jövő iparágak vesélyeztetését annál lehetségesebbné hiszik a' rk. minél nagyobb a' kormánynak hatalma, s' egyesekkel versenyében nem tagadható előnye. — Hogy az ebből eredhető aggodalmak annál biztosabban megszüntethessenek, — ő felségét alázatos fölírásban megkérni elhatározták, hogy atyai ápolása alá véve a' hazának amugy is pangó körülállásait, tekintetbe véve egy ily tetemes iparüzés ágát, mely nem csak a' gyártás, hanem a' külkereskedésre is tetemes hasznot ígér, az országnak kormányzókat s' hatóságait kegyesen oda utasítani méltóztassék, hogy minden e' dohány gyártás, és árulásra vonatkozó lépéseikben magukat szigorúan a' nyek szoros korlátai közt tartassék, semmi oly előnyökkel, a' melyekből ezek kizárva lennének — ne éljenek, s' eképe a' nemzet jó létének előmozdítására czélzó jó szándékaról a' megyét újabban is megnyugtati kegyeskedjék. — Egy uttal pedig végzésileg kimondatni rendelték, hogy ok ezen közügyet folytonos éber figyelemmel kíséni kívánván, azt országgyűlési választványuknak kiadatni rendelték, hogy e' nagy fontosságú tárgyat szinte tanácskozás alá vegye, s' az országgyűlésileg teendő intézkedés iránt véleményezzen. —

3) Posony megye levele, mely mellett B. L. hamisításait illető irományokat azon kéressel küldé át, hogy Muray József, ki azok nyomán bün-résztvétel terhelte — hallgattassék ki. — A' fölszólító nemes megyének azonban meg fog iratni, — hogy Muray József az élok sorából kiveszett, s' így a' kihallgatás nem eszközölhető. —

4) Abauj megye levele, melyben az a' rket értesíti, hogy a' bevándorlás ügyében kelt hazafi érzelmi sorok hatását a' tudósító ns megyében nem tévesztvén el, a' sváb népnek magyar nemzetiség ellenes törekvéssel egybekapcsolt beözönlése meggátlására a' n. m. h. tanácshoz rokon tartalmu fölirással járult. — Kedves tudomásul szolgált. —

5) Temes megyének is érkezett ugyan ez ügyben egy mosolyt nyert levele, melyhez csatolva kelt határozatából azt látszik elhitetni kívánni, — hogy ily népfaj hiánya mellett hazánk alig boldogulhat. — Már hidjen ns Temes megye mit akar, — Vas megye ez esetben vele osztzni soha nem fog. — Egyébként az egész tudomású vétetett. Minekelölte tudósításom bezárom — legyen szabad tudatom, — hogy felső Eöri Bertha Ignác nincs többé! Febr. h. 4én reggeli 5 órakor éltének 67dik évében rövid ideig tartott forró epe lázban hunyt el. — Vas megye érdemteljes fia közül egyikét veszle el benne, — ifúsága óta szolgált e' megyét, kezdvén mint t. alügyész, s' végezvén mint első alispán. A' hosszú évek során sikamlós pályáján mindenkor szilárd becsületességgel járt el. Az administrationális tárgyakban huzzas tapasztalatnál fogva tekintély s' mint politicus tisztában ön magával s' elveivel, az igazságnak hű barátja s' bajnoka volt. — Ez legyen vizsgálatásul férjét tul élte nőjének s' véreinek, — béke hamvaira!!! —

Ez évi első évnegyedes tszékünket megelőző közgyűlésünk martius 8kán veendi kezdetét. —

Rendes levelező.

HONTHBÜL. Febr. 16án 1847. Az irt hónap 13án Honthmegye rendei — előre bocsájtott körlevelek által — rendkívüli közgyűlésre hívtak meg. — A' tanácskozás tárgyat előre is sejdíteni lehetett, mert ha bár jövő évnegyedes közgyűlésünk határideje rövid idő mulva bekö-

vetkezni fog — lehetetlen valamig is a megye kebelében elterjedt azon általános mély fájdalom, melyet a nagy nádornak elhunyt minden kebelben egyiránt okozott, — odáig is némán eltököltem a nélkül, hogy e nagy veszteség által sújtott kebleink fájdalmát a' dicsőült nagy férfi szelleme fölött érzékenyen egymásnak elpanaszolni ne siettünk volna. —

És illy fájdalmas kebelrel gyülekezünk a' kitűzött határnapon a' megye székhelyére, hol is — mielőtt a' tanácskozási terem ajtai megnyitak volna — a' megye rendei a' helybéli sz. egyházba siettek, azon ájtatos imában részt veendő, melyet főtisztelendő T. J. apát 's esztergami kanonok ur az elhunyt fenséges főherceg nádor hamvai felett, az egék urának bemutatott. — Ennek befejezése után a' megyének tanácskozási terembe léptünk. —

A' közgyűlést első alispánunk saját elnöklete alatt nyitván meg érzékeny szavakkal terjeszté elő azon súlyos veszteséget, melyet a' főherceg nádornak elhunyt által minden honpolgár egyiránt érez 's bemutatá azon kormányzékai intézvényt, mely e' fájdalom esetről a' megye rendeit értesíti. — És néma csend lön, midőn a' főjegyző az említett k. k. intézvényt felolvasta — mert ha bár megyénk nyugalma néhány hónapok előtt nehéz pártusákat szenvedett — melyek a' tanácskozás terében is szakadást, és ingerült állapotot idéztek elő, — e' tárgy mellett mindazonáltal annyira összeolvadtak néha eltérő nézeteink, hogy nem volt tagja a' megyének, ki a' hazára nézve e' súlyos veszteségben egyiránt ne osztozott volna.

Ezután felolvastattott azon k. k. intézvény — mely szerint a' megye rendei értesítettek, hogy addig is, még a' jövő országgyűlésen a' nádorválasztása bekövetkeznék ő esaszári kir. felsége fenséges főherceg Istvánt — az elhunyt nagy nádornak, nem csak fenséges fiát, de dicső jellemű, 's erényeinek is méltó örökösét, kir. helytartóul kinevezni legkegyelmesebben méltóztatott; és öröm vala látni az arczokat, melyekről a' bánat fellegei; ezen k. k. intézvény felolvasa után fokozatosan tünedeztek, mert a' súlyos veszteség által szenvedett fájdalomban kebleinknek nemcsak enyhülés nyújtott, de alkalmunk volt ő cs. kir. felségének hű magyarjai iránt viseltető atyáskodó hajlamáról is újban meggyőződni, mely szerint a' nemzetnek ohajtását e' nagy hazai veszteségben királyiszándokával egyesíteni, 's illetőleg azt megelőzni legkegyelmesebben méltóztatott. — Mely k. k. intézvényt a' megye rendei egyetértőleg hoszszas „Éljen“ felkiáltással fogadván, — elhatározták: mikint az elhunyt fenséges nádornak halála általszenvedett fájdalom jegyz. könyvéleg az utóknak örökösök, a' megye részéről a' hivatalos levelezések mellett használandó 3 holdnap gyász, melynek megtartására a' tisztikar is utasítandó — elrendeltessék, a' fenséges özvegy nádornának, és fenséges István főherceg 's kir. helytartónak ebéli fájdalom levél által tolmácsolassék 's ez utóbbihoz egyszermind üdvözlő felirat is intézessék, melyben a' megye rendei ő fenségének személyéhez hű ragaszkodásukat, 's abeli örömlükét jelentik ki: hogy a' királyi magas kegyelem ő fenséges főhercegségét a' magyar nemzetnek viszaajándékozta. — A' jövő országgyűlésre küldendő követeknek pedig utasításul feljegyeztetni rendeltetett, miként Honthmegye rendei a' jövő országgyűlésen István főherceg 's k. helytartó ő fenségének nádorrá leendő megválasztását ohajlják.

Végére felolvastattak Szepes 's Mosony megyék, 's Buda sz. kir. város tanácsának abbéli levelek, — melyek szerint a' jövő országgyűlésen fenséges István főherceg 's kir. helytartónak nádorrá leendő megválasztása iránt, — követeiknek adandó utasításukat pártoltatni kéri, mely felszólítások a' fentebbi határozat szerint e' megye rendei ohajtásának legszívesb kifolyása lévén tudomásul vették. Teme s megyének, az elhunyt fenséges nádoremlékének megörökítése végett Pesten felállítatni szándékolt nagyszobor emlékszóbor iránti felhívását pártoljuk, 's ennek eszközésére aláírások utján gyűjtendő adakozások beszédét járásbeli szolgabírúinknak meghagytuk.

Ezekután még néhány egyesek folyamodványa vétetvén fel, — e' rendkívüli közgyűlés befejezetett. Jövő évnegyedek közgyűlésünk martius hó 15. napján veendi kezdetét. —

Kosztanczay.

Ó-BECSE, február 24én 1847. Annak, ki Bácsmege földabroszát vizsgálja, akaratlanul is egy tájon akadnak fen szemei; azon tájon, melyet a' Csongrádból beömlő Tisza övez, 's melynek kövér telkeit a' gazdag Bácság virító római szomszédilag üdvözik; mellyet honunk legnagyobb műcsatornája hasit keresztül; azon maga nemében egyetlen tájon, melynek tiz népes helysége közöl — nyolczat a' Tisza, 26t a' Ferenc esatorna hajjai öntöznek. E' táj: „a' tisz a melléki kir. koronai válságos ke-

rület. És e' táj, melynek a' természet és mesterség 26 mérföld termékeny terület, 's 70,000 lakos mellé illy előnyöket adott, Magyarhonban még is jó formán terra incognita, — politikai zerus, 's helyzetileg is csak a' környék, és kereskedők ismerik. — Nem látogat meg bennünket melegvérű politikai javító: — pedig vaj — mi! sok javítandóink vannak. Nem fürkész körülöttünk régiségbúvár: pedig ekéink tudatlanul római sáncok, 's avar halmok öbléből antikokat fészegtetnek. Nincs költőnk, ki megénekelné Zentánkat, — meg Tiszánk partján századok óta fenálló ősi sirhalmainkat. —

Tisztelt szerkesztőség! midőn tollamat felvettem, czéлом volt minden előzvény nélkül, történetihven közölni e' becses lapokban a' k. kamarai válságos kerületnek Ó-Becsen február 23kán tartott kapitány ujtó székét, — egyikét e' kis hon legnevezetesebb ünnepélyeinek. — Azonban, megvallom, e' gondolatnál ösztönszerűleg toltul fel előttem, e' hazáskának, — mely engemet ugyan nem szült és nem nevelt, hanem — a' melly táplál, 's férfi koromat foglalkoztatja, — 's a' mellyet én fiui ömlengéssel szeretek, — múltja, jelene, és leginkább jövője. Mint félig beburkolt, 's csak kölcsönös, és nyilvános megvitatás után leleplezhető óriás fekiút agyamban az e' táj érdek, 's már első forrásban levő életkérdések tömege, — minők a' külsőben álló Tisza-ügy — tizedválság, községek rendezése, — tagosítás 'stb. melyeket csak nyilvános hírlapi vitásuk után hiszek oda érlelhetni, hol az ige testté alakul.

Illy körülmények közt, mind a' tisztelt olvasó közönség, mind a' szerkesztőség — úgy fogja az előbocsátottakat tekinteni, mint némi ösmertetését azon tájnak, melynek életkérdései — a' jeles „Éljen“ szerény hasábjai közt hihetőleg (a' szerkesztőség engedelmével)*) gyakrabban fognak tárgyalatni. — De, — térjünk a' tárgyra.

Február hó 23án tartá a' kerület, királyi biztos nagyságos Ghyzy Miklósur elnöklete alatt, három évenként előfordulni kellendő kapitányujtó-székét, mely alkalommal egyszermind egy pár tanácsnoki, 's más alsóbb fokozatu hivatalnoki hely is betöltendő vala.

Azok kedveért, kik előtt a' kerület kegy. válságlevelével ismeretlen; nem tartom feleslegesnek megemlíteni: mikép a' kerület tiz községe közül, mindegyik egy felügyelővel (Senator) bír, kiknek köteleessége: a' kezök alá bízott község ügyeit, melyek t. i. a' helybeli előjárók hatáskörét fölülmulják, — intézni, fontosbakt a' kerületi tanácsülésre felterjeszteni 'stb. — A' kapitány, ki mindenkor őbecei senator, feje a' tanácsnak, 's harmadik évben változik, egyszer a' magyar — másszor ismét a' rácz részről választatván; a' többi hivatalok mind állandók, megtartva, mennyire lehetséges — a' két felekezet közti arányosságot. — Jelenleg kapitány az ő hitű részről volt választandó.

Nem teszek mást, mint polgári kötelességemet, ha megemlítem azon buzgó hivatalos eljárást, melyet királyi biztos ő nagysága ez ügy körül kifejtett. Nem lévén ugyan is közelebből ismeretes a' tanács személyzetel, öt nappal megjelent a' választás előtt, 's buzgó lelkiismeretességgel fürkészett adatok után, melyekre építhesse kijelölését, — személyesen ismerkedve meg az illető egyedekkel; ex ungue leonem kereste embereit. — Végre feltűnt a' várt nap, 's isteni tisztelet után — a' tömeg a' kerületi ház tanács-termébe húzódtott, — megjelentek a' hivatalos kérők, — meg a' fehér és fekete golyócskák urai a' 24 választó (fele magyar, fele rácz.) Csend lön. — Elnök ő nagysága velős szavakkal tolmácsolá küldetése célját. — Most egy férfi állott fel, 's megindulás közt tevő le eddig viselt kapitányi hivatalát, ő nagysága kezeibe átadva a' pecsétet és kulcsokat, — hivatkozva viselt hivatala ügyében öntudatára, és a' közvéleményre. Ki a' kerület abnormis állását, 's kapitány helyzetét ismeri: őt bizonyosan megértette. — Következett ő nagysága által a' kijelölés, 's a' választók mosolyogva hullaták golyóikat. — Csend. A' golyók számláltatnak, 's a' jövő perczben Klaich Áron mint kerületi kapitány üdvözöltetik. — E' választásnak örvendhetünk, mert kormányunkat tudományos férfi tartja, 's ha a' tudomány szelidséggel, 's nyájas leereszkedéssel párosul — akkor az ellenáthalatlanul győz, és vonz. —

Hasonló renddel töltettek be a' többi hivatalok is; mellőzve azonban a' részletességet, szükségesnek tartom némelly naptáraink, (kivált a' Mezei naptár és az Iparczimtar) megigazitása tekintetéből az egész tisztikar névsorát közölni. — Kapitány: Klaich Áron. Senátorok: Hail Antal, Manojlovics Lázár, Gyóry János, Gágics János, Vissy Kristóf, Osgyányi István, Jóczics Áron, Jankovich Ferencz, Mucsalov János. — Főjegyző: Hail Miksa. — Aljegyző: Peics Simon. — Kiadó: Debelyácsi Dömötör. — Irnók: Benich Antal, Számvévő: Kézmár-

*) Öszinte ohajtásunk: a' t. l. levelező jeles tollával e' téren minél gyakrabban találkozhatni. Szerk.

ky József. Főügyvéd: Maráczy Ignác; Levéltárnok: Joannovich János. Pénztárnok: Petrovich János. Elnök: Vissy Károly. Orvos: Csajághy István. Sebész: Hildenstab Antal. Mérnök: Katona Antal. Épületek felügyelője: Móics Tamás. Biztosok: Mucsi János, Ivanics István. Presek felügyelője: Popovics János. Baromrvosok: Szekfü Ferencz és Barona Pál. —

A' választást fényes ebéd és estély követé, hol királyi biztos ő nagysága, szíves leereszkedő nyájassága, kivívá részére minden kebelben — a' fejlethetlenség nem mulandó koszoruját. — Éljen sokáig. — K. A.

ERDÉLYI ORSZÁGGYÜLÉS.

(Az urbér feletti tanácskozások folytatása.)

XXXVI. Országos ülés febr. 24kén. A' jegyzőkönyv olvasása alkalmával Felső f. e. k. óvást nyújt bé azon határozat ellen, mely szerint az urbéri állományok megszabásában megyéjére nézve kivételes intézkedés nem történt. Zarándm. főisp.: Megyéjében vannak helysége, melyeknek határai sohasem hevernek parlagon, hanem minden évben használatnak. Mivel e' körülményt 1822ben a' k. korm. nem vette tekintetbe, következő záradékot kíván a' határozatba igtatni: „az urbériségek felszámításába a' földnek minden évben használatása tekintetbe vétetvén.“ Egy k. h.: Az 1822beli munkálat elfogadását úgy érti, miszerint az abban kijelelt állományi mennyiség csak minimum gyanánt van megállítva; ugyanazért jegyzőkönyvbe igtatná, hogy azok, kik az egész országot általánoson kötelező határozatra nézve minoritásban maradtak, saját körükben, ha tetszik nagyobb állományokat is szabhassanak, mert volenti non fit injuria. Egy k. th.: Arra, hogy ha valakinek tetszik, ajándékozhasson, nem kell törvény. Zarándm. e. köv. pártolja főispánját. Egy itélőm.: Ha szinte méltánylandó azon kívánat, hogy olly helyekre, hol a' földeket nem fordulónként, hanem minden évben használják, külön intézkedés történnék, ez intézkedés csak ideiglenes lehetne; mert szőlő remélli, hogy nincs meszse az idő, melyben minden ember földjét tetszése szerint fogja használni. Egyébiránt minden évben használható földet különben sem lehet kétanyiba számítani, mert természetes, hogy az illyennek termékeny tételére sokkal több munka kívántatik, mint a' felváltva használt. Elnök: Miután tegnap el lön fogadva a' kir. korm. classificációja, ha Zaránd, Hunyad 's más hatóságok mind kivételeket tennének, a' határozat elve fogna megdöntetni. Fogaraszvid: Megvallja, hogy nem tudja, 's hiszi, hogy sokan vannak e' teremben, kik nem tudják, mit tartalmaz a' kir. korm. elfogadott munkálata: ugyanazért kívánná, hogy számokkal fejeztessék ki az állományok mekkorasága a' jegyzőkönyvben. Egy gr. k. h.: Az említett munkálatot sokan kiiratták magoknak előleges tanácskozásokban, a' köv. ur is megismerkedhetett vele. Elnök hasonlóan vélekedik; egyébiránt abban semmi nehézséget nem lát, hogy maga a' classificatio igtattassék bé a' jegyzőkönyvbe. Fogaraszv.: Csak az különös, hogy miután el van fogadva, akkor kerül tulajdonképi vizsgálat alá. Elnök: Ha a' kk. és rr. kívánják, a' m. itélőm. ur a' kormsz. levéltárból kiirattja, 's jegyzőkönyvbe fogja igtatni. Különlőm.: Miután megtudja, hogy megyéjében mekkorákra vannak szabva az állományok, fentartja jogát, hogy óvást tessen. Fogaraszv. hasonló értelemben szólott. Zarándm. főisp.: Ezelőt is intézett volt egy kértés a' kk. és rr. eleibe, most is megyéje érdekében. Egyiknek sem lön sikere. Ezenel óvást és ellenvéleményt jelent. Szamosujvár: A' határozat im e' szavai helyett: „e' földek belső állományi termeszéket meg tartják,“ következőket javall: „belső állományi természetet öltenek magokra.“ Dobokam. főisp. azt hiszi, hogy a' classificatióknak jegyzőkönyvbe igtatása által nem lesz módosítva a' határozat, hanem egy külön pontban leendő beigtatás. Egyébiránt nem helyesli a' minoritas azon eszelekvésmódját, hogy mikor valamely tárgy felett foly a' tanácskozás, nem szólnak hozzá, hanem miután el van határozva, akkor vitatják. Belsőszól.: Ő igaz, hogy nem vett részt az eldöntött kérdés érdemleges tárgyalásában; de kérde: hát az helyes és következetes é, hogy a' febr. 12én alakult 's azóta permanens többség annyi ellenkező határozatot halmozott egymásra? Egy gr. kh.: Miután közelebből csaknem egy egész ülés alatt folyt tanácskozás következtében egy határozat egészen megváltozott, most a' Fogaraszv. kívánata elfogadásával sokkal kevesebb történnék. Véleménye szerint sem Fogarast azon kívánattól, hogy a' classificatio jegyzőkönyvbe menjen, sem másokat, kik talán azon classificatiót magokra nézve sérelmesnek tapasztalnak, attól, hogy ellene óvást tegyenek, elzárni nem lehet. Közügyig. tudja, hogy a' k. k. classificatio megfordult előleges tanácskozásokban. Ellene mondani, annyit tesz, mint azt mondani: az 1819ki összeírást nem láttuk, tehát ellene mondunk. Fogaraszv. Nagy különbség van a' kettő között; ez nem conscriptio tárgya, hanem elméleti határozat. Azon kérdésre: mi egy urbéri állomány? Valóban

igen különös felelet: „az, a' mit a' korm. 1822-ben határozott „Hunyadm.: Azt hiszi, hogy a' classificatio már benne van a' határozatban; mert az van írva, hogy a' kk. és rr. „törvénybe kívánják iktatni.“ Elnök: Az fog törvénybe is menni, a' mi jegyzőkönyvbe, t. i. az 1822-ben korm. uton készült classificatio. Udvarhelyszék. Dobokam. főisp. ellenővására a' tegnapi ülésben tett nyilatkozatát beadja jegyzőkönyvre. (Sokan pártolják.) Elnök. A' jegyzőkönyv bé van végezve; méltóztassanak a' kitézett tárgyhöz szólni. Az urbéri 2dik törvényjavaslat két első ágán u. m. az osztályzat és állományok mekkoraságán keresztül mentünk. Következik harmadik ága: az urbéri állományok szabályozása. —

Dobokam. főispánja: az urbériség, 's ennek megállított alapelve ellen felhozott vádakra higgadtan felelvén, felhívja a' rret kölesönös egyetértésre a' siker tekintetében, 's átmegy a' kitézett adjustatio kérdésére. Legelsőben elhatározandónak látja szóló, kik legyenek azok, kiknek urbériséget kell adni? Viszsa megy egy alapelve, az 1819ki özszeírásra. Ezen özszeírásban a' föld mennyiségére nézve hiba történt, miért a' kk. és rr. kiigazítást találtak szükségesnek; de nem hallotta, hogy ezen hibávali vád azon kérdésre is kiterjedne, kik urbéresek? vagy talán nem minden urbéres iratott volna bé, azért szóló az említett özszeírás alapjául veszi az urbéresek számbavételének; de 27 év alatt körülmények és emberek változván, kiterjeszkedik a' későbbben származottakra, és telepedettek is, következő javaslatot ajánlván a' kk. és rr. figyelmébe: „1) Urbéri telkek számlilag mindazok, mellyek az 1819-20ki özszeírás alkalmával azoknak irattak, vagy azon innen szaporodtak, következőleg mindazok külsőségekkel el is láthatók, kivéve az akkori, semmi külsőségekkel el nem látott házhelyeket, mellyek a' házas zsellérek rovatába jönnek. 2) Miután a' fenebbiekhez képest valamely helységnek urbéres telkei száma megállított, arra nézve, hogy azon osztályonkint megállított mennyiség miképen alkalmaztassék, a' bizottság következő szabályt követ: A' már megállított elv szerint, a' jelen szolgálathól kiindulól fog megállítani, hogy a' külsőségekkel ellátott urbéres, egész, fél, vagy kisebb telkes urbéresnek tekintessék, mindenesetre kezén hagyatván azon mennyiség, mely 1820-ban telke után özszeírattott; ha ebből az urbéri törvényben határozott aránylagos telki illetőség a' szerint a' mint az egyes telkek egésznek, vagy kisebbeknek előre megállítottak, ki nem telnek, a' határozati értelmében pótolatni fog az urbéresnek netalán kezén levő és határozatilag pótlásra kijelölt mennyiségből. Hogyha pedig az egyes urbéres birtokoknak mennyisége változás alá jönne, az urbéres szabad választásától függ, hogy illetőségében eddig birtokolt földjeiből mellyiket akarja magának megtartani. Az egyes urbéri telkek illetén megállítása után az urbéresek a' jelen urbéri törvényben határozandó urbéri tartozásokat azon arányban fogják tenni, mely arányban megállított illetőségei az urbéri törvényben kiszabott telki illetőséghez vannak; egyébiránt a' szolgálat nyolezados mérték szerint számmittassék. 3) Midőn a' körülmények szükségessé teszik, az urbéri külső állományoknál kasszáló hiánya szántóföldekkel, vagy ezek amazokkal aránylagosan pótolassanak. 4) A' szőlők urbéri állományokba csak ott vétetnek fel, hol eddig is annak részét tették. 5) Az urbér behozatalakor megállított bel és külállományokat egymástól elszakasztani, azok bármellyikét osztály, csere vagy elidegenítés által csonkítani az urbéresnek szorosan tilalmazatik; az illetén elszakasztott részek a' földesurak által urbéri uton bárkitől legkisebb fizetés nélkül, a' vevőnek az eladó elleni viszkerelete fennmaradása mellett viszszaszerezhetők. 6) Ha a' földesur szüksége vagy könnyebbége az urbéri bel vagy külállomány részeinek majorságiakkal való felcserélését kívánná, az teljesen annyit érőnek természetben való megadása és az épületekre, javításokra nézve is teljes kielégítés mellett urbéri uton megeshetik. 7) Udvari telkekbe vagy más udvari földekbe, praediumok-ogy minden székelyörökségekre telepített és a' földesur külön használata alatt való külsőgekkel ellátott zsellérek tartozásaira és birtokaikra nézve a' földesurakkal szabad egyezkedéstől függenek.

Elnök: Nincs senki felírva; kívának é e' kérdéshez szólni?

Sokan: Pártoljuk Dobokam. főispánját. (Folytatása követk.)

ELŐLEGES RÖVID KÖZLÉS. A' XXXVII. ülésben febr. 25. a' tegnapi megállapodás eredményeül fel lön olvasva az 1821-ben és 1822-ben a' k. főkörmányszék által a' hazai törvényhatóságoktól véleményezett helyosztályzati és urbérteleki állományi mennyiségek iránti munkálatok nyomán megállított osztályzatok és állománymennyiségek törvényhatóságokint kimutatása, mellyet térszűke miatt nem adhatjuk.

A' febr. 26ai XXXVIII. ülésben beveződő az urbéri állományok szabályozása feletti tanácskozás, elnök ő

nmlga a' határozatot Dobokam. m. b. főispánjának fenebb közölt javaslatá értelmében mondta ki következő felvilágosítás: 's illetőleg módosításokkal: A' dobok. javaslat 2) pontjára vonatkozva, többen világos határozatot kívántak az iránt: mi történjék azon felesleggel, melly sem allodium, sem irtás, sem közhely nem levén, az urbéri állományok megszabása után fenmarad? Mire elnök ő nmlga megjegyzé, hogy miután egy előbb kitézett kérdésére a' kk. és rr. kimondották, hogy az illetén feleslegből új urbéri állományokat alkotni nem kívánunk, a' jelen határozat az említett felesleg sorsát is eldöntötte; miből, mint ő nmlga később kijelenteni méltóztatott, önkint következik, hogy a' kk. és rr. ezen felesleget úgy tekintik, mint allodiumot. (A' határozat ezen pontja ellen egy gr. k. h. óvást jelentett.) Továbbá a' javaslat 4ik pontjához hozzájáruland a' rendsz. bizottsági javaslat 4ik §nak következő záradéka: „Hogy pedig az említett elidegenítések a' földesurak megegyezésével is helyt ne találjanak 's általok is ne tétethessenek, erre felügyelni az urbéri bíróságnak, mellynek elébe minden urbéri szerződések tartoznak, szoros kötelessége“ azon változtatással, miszerint e' szók helyébe: „az urbéri bíróságnak, mellynek elébe minden urbéri szerződések tartoznak,“ következők tételnek: „az urbéri ügyek felügyelésére annak idejében meghatározandó hatóságnak.“ A' 6) pontból e' szók: „ugy minden székely örökségekre“ kimaradnak. A' rendsz. bizottsági javaslat 18dik §ra, melly a' népiskolák számára egy egész urbéri állomány kiszakasztásáról szól, a' kk. és rr. kijelentették, miszerint e' pont a' tagosítástól levén feltételezve, akkor fognak iránta határozni, mikor a' tagosítás leend szőnyegen.

Ülés végén felolvastott az udv. cancellár választása tárgyában szerkesztett felirási javaslat. Köziratra kérték.

Mellyek után elnök ő nmlga napirendre tűzvé az urbéri 3ik törvényjavaslatot oly megjegyzéssel, miszerint a' kk. és rr. nem lesznek elzárva attól, hogy ha érkeznek, előleges tanácskozásaikban, a' 4—5ik törvényjavaslatokra is elkészüljenek, — az ülés pontban 2 óraker elosztott.

TÁRSULATI ÉLET.

A' BUDAI OLVASÓ EGYLET febr. hó 7kén reggeli 9 orakor tartá évnegyedes k. gyűlését. Azon mozgalnak után, mellyeket a' tagok között egy rendkívüli közgyűlés által felvett egyleti szállás iránti elégedetlenség szült, előre gyanították: mikép ezen közgyűlés hevesebb viták színhelye leend, azonban, a' szállással elégedetlenneknek történt általános elmaradásuk e' gyanítást meghiusítá, 's a' szállás iránt a' ház urával, valamint a' szállás két könyvtárnoknak lakásul szánt szobái 's ehhez tartozandók iránt a' könyvtárnokkal, mint szerződött lakóval három egész évre kötött szerződések hitelesítés végettí felolvastatásuk után egyedül H. M. volt, ki ezen egynehány özszezhivott tag által tartott rendkívüli közgyűlésben felvett szállás kényelmetlenségeit, 's ebből az egyletre háromlandó károkat elé adván indítványozá: mikép ezen szállásnak az egyletre nézvei alkalmatlan léte elvileg kimondatván, egy küldöttség nevezessék ki, melly egy a' ház urával, valamint Á-val egy éves könyvtárnokkal következtlenül kötött szerződések elenyésztséje iránt egyezkedni kísértse meg, 's ha az egyesség sikerülne, más a' budai olvasó egylethez illő szállás után nézzen; miután azonban Á. oda nyilatkozott: hogy azon esetre is ha a' ház ura a' szerződéstül elállana, ő attól semmi esetre el nem álland, 's ezen nyilatkozat által az indítvány agyon kommitatott volna, de a' jelen közgyűlés is, melly többnyire azon tagokból állott, kik a' szállást multkor felvették — magával következtelenségbe jönni nem akart. H. M. indítványa még csak szavazás alá sem kerülhetett. És így szánjuk a' budai olvasó egyletet, mert lesz könyvtára majd Budának a' szélén, egy nagy udvarban, első emeletben, mellyhez tagjai ha jutni akarnak, garádicsokon először fel, aztán az udvart egészen megkerülve egy pár lépcsőn ismét le, és a' könyvtárnok, vagy később talán egy lakó konyháján füst és rántás szagok között kell elhaladni. Még pedig naponta ezen könyvtárban 40—50 számmal ur, szolgál, ifju, öreg, aszszony, kisaszszony 's szolgáló leányok vegyítéke. Egy választványi tag elköltözéssel megürrült választványi tagságra H a l m a y J ó z s e f szavazat többséggel választott meg, 's evel némelly érdeklent tárgyak bevégzéztével befejeztett azon közgyűlés, mellynek feladata volt v o l n a : azon egyletet, melly már gyermekkorában is a' budaiaknak szép élvezetet nyújtott, az ő Buda öreg szellemén nagyot ifjított, mellynek a' zsenge magyar világban mint egyetlen Budán létező segéd eszköznök szabad, és kellemes térre volna szüksége, három évig tartandó bilincseitől megmenteni. —

ALSÓ ÉS FELSŐ ZEMPLÉNI EGYHÁZI UJDONSÁGOK. Folyó évi Januarius 25kén igttatott be gr. Vay Károly egyházmegyei segéd főgondnok ő mlga által S. Patakton tek. kólyi Comáromy József ur az itteni anyaiskola algondnoki székébe, azon székbe, mellyre őt az egyház-

megyei eklézsiák szabad választása méltatá, azon székbe, mellyből az anyaiskolára dísz és fény ömlik el, ha erélyes, buzgó és jeles férfiú foglalja azt, azon székbe, mellyet Sz. B. ur nem restelle vala ambíálni, ha mostani — különben elégedettségére szolgálónak mondott — polgári hivatala terhei alatt nem inognának vállalni, és a' mellynek, — kedve és magas önérzete szerinti — betöltése tekintetében szinte nem restelt a' választás előtti stadiumban — bizonyára elmaradhatott modorban-agítani, és cortszkodni sikertelenül. Az elválasztott szerény férfiú valóban jeles alkalmoszerű székfoglaló beszédében megemlíté, milly szives örömmel üdvözlé vala, ha a' lehető legjelesbet éri e' nagy hivatásu bizalom, és midőn, nem csak nem ambíálva bár mi rangot és megtiszteltetést, sőt egy nevelő intézet irányában kivált a' lehető legjobbat ohajtvá, még is éreznie kellett a' pártérdek mozgalma, érzene és fájlalnia, miként talán saját igénytelen személye miatt maga a' tiszteletes ő s szellemben ifju korszerű intézet is a' s. pataki főiskola rágalommal illeteték, mert oly vén párnára fekteté annak agg testét Sz. B. ur a' protestans egyházi lap 1846ki számában, mellyen hajdani híret és dícsőségét heveri vénhedt erejében, ő szerinte! És már már elhatárá magát a' beigtatott férfiú a' lelépésre, ha a' szent ügy iránti kötelesség érzet, és egyes ember gyarlóságának meggondolása fel nem melegítik keblében még inkább a' vele született ösztönt, tettel bizonyítani be a' jó ügykezelet, és hűséget amaz édes anya iránt, mellynek keblén felnevedtek némellyek remény dusan, és elbizakodások mámorában mostoha fiukká fajulának. És hála a' gondviselésnek eme férfias elhatározásért, hála istennek, ki a' nagy Vayak, Lónyiaik, Comáromyak, Boronkayak és több hű gyámolok és pártfogók szellemét élteti az unokák méltó unokáiban, ki rendel időről időre előljárókat és vezéreket, hogy terjedjen isten országa e' földön, hogy böles kormányok alatt virágozzék anyaiskolánk, a' hözháza érdekében, 's annak nyereségére! Illyen kormányzót vártunk és ismertünk mi az elválasztott férfiúban, ezért maradának nyomtalanul a' tekintélyes kísértgetések. Iskolánk algondnokságához józan kiképzettség, példás erkölcsi és polgári jellem, biztos anyagi állapot 's az ebből egy részt főmértékben folyó erős önállás, és szilárdság kívántatik. És mind ezt szerencsésen feltalálta a' s. pataki főiskola. Tettlegos részt vón algondnok ur a' számadás vizsgálatában, mihez közlelbbi időben csak kikölesönzés tekintetiből járultak némellyek. A' sz. pálnapi szigorák is éber felügyelése alatt tartattak, mellyek folyamában tapasztalván, miként a' bölesészetet hallgatók egyetlen szócskával sem adák jelét a' lett iskolai fél év sikerének, azonnal maga látott utánna gyökerét keresni egy ifju nemzedék ekénti pótolhatlan vesztéségének 's ehez járulván az illető ifjuság folyamodása, mellyben bölesészettanár M. J. urat eme katedrára alkalmaztatni kívántatik, tanítványát, tanítási rendszerét, és modorát megvizsgáltatni kérte: — legszilárdabb elhatározottsággal lépett fel alapos tapasztalást szerezni eme kellemetlen tárgyban, és a' bizonyos jó eredmény közel van. És ez amaz egyetlen tárgy, melly surlódást idézett elő közlelbbi időkben az oktatók között 's a' tanuló ifjuságot is elkeseredésbe hozá, és a' melly tárgy hasonló szilárd kormányzat alatt ép olykönnyen elintéztethetett volna eddig is, mint most remélhetők. Mellesleg legyen mondvá, ezen tárgynál az oktatói karban keletkezett csupán két tagból ellenzéknek beces igazolással szolgáló, az eredménynek nézetük szerinti valósalása, az ifjuság pedig kövénes elismeri hibáját, mert ott kelle vala kezdeni sérelmének orvosoltatását, a' hol végezé. Szóval a' s. palaki főiskolának ügyei teljességgel nincsenek oly állapotban, hogy felettük a' rágalomnál egyéb trombitálhassa epés nótáját.

Februarius 10dik 's következő napjain a' felső zempléni ref. egyházmegye tartá gyűlését — a' még nem állandósítottat — S. A. Ujhelyben, Horváth Simon k. tanácsos segéd fő gondnok ő nga és Jászay Mihály esperes ur szép mérsékletű szelid elnökségök alatt, és több érdekes tárgyak között 1ször Cs. P. ur. indítványozá lekötelező szónoklattal, miként magas befolyásu tekintélytől esett értésére, hogy atyai kormányunk kegyessége a' nép nevelést minden felekezateség színeze nélkül ohajtván előmozdítani, e' részben protestans felekezeteink is bizton számíthatna országos segélyre, csak maga utján tenné meg illő lépését. A' protestans szabadság körében forgó indítvány az idő rövidségéhez képest nem taglaltathatott teljes érdemében, a' szóvirágokban fel fellobogó patronusi pathos, 's annak lehelletétől megszedült papi szolgaság elzengek ugyan szokott sonettjeiket, de mint higgadt kedélyü világi elnök ur jelenté, méltó hogy a' fontos tárgy többször elővétessék 's egyház kerületenkint megvitattassék. És a' ki a' nevelés országos ügyét hazafi kebellet pártolja, ne ejtesse el a' kínálózó alkalmat magából indult gyanúsítás és féltékenység miatt, mi részben szent biztosíték a' törvény, hanem karolja meg azt, mert urak, lágy meleg buz-

góságok mellett hűbb a tyára van szükség. 2szor. Világi ün-
nőkök hidegsége és hanyagsága miatt élethe léptetett
rendeltetett amaz egyházkerületi határozat, hogy a' mely
ülők három gyűlést elmulaszt okadás nélkül, helyette azon-
nal más választassék. 3szor. Még ezen egyház megyében
divatozott ama szokás, hogy három, vagy néhol minden é-
venként egy nevezett papmarasztó gyűlést tartottak az e-
gyes eklézsiák, a' pap mellőzésével, és aztán küldöttség ál-
tal adták tudtul a' papnak, marasztal é gyülekezet, vagy
sem? Ennek több kellemetlen, és a' papra nézve keserítő
oldalait megismerve az egyházmegye, jegyzőkönyvileg
elhatározá, hogy többé illyes meg marasztal az egyházmeg-
yén figyelembe nem vétetik 's általán fogva csak törvé-
nyes eljárás után hozandó ítélettel leend a' pap elmozdi-
tandó. Mi részben szükségessé vált intézkedések és rend-
szabályok készítésére az egyházkerület figyelmeztendő.
4szor. Az egyes eklézsiák számadásai Alsó Zemplény pél-
dájára két példányban rendeltettek készíttetni, egyiket az
egyházi hatóság mindenünne a' megye levéltára ré-
szire évenként elhozandó. Többiben a' s. a. ujhelyi fényes
gyülekezet bőkezű szíveségeért, a' helybeli leszűsz 's ez
egyházmegye remek tollu egyik jegyzője V. P. ritka házi
gazdaságáért megérdemlik az egyházmegye legméltóbb
köszönését. K. k. k.

A' MEZEI NAPTÁR A' ZSIDÓK IRÁNYÁBAN. „Fata-
tuma a' magyarnak — mondá valaha a' magyar nemzet
ébredőinek legbátrabbika — hogy azok, kik szellemi fel-
világosítására és erkölcsi művelésére hivatják, hivatásuk-
kal olly égbekiáltólóg viszszaélnek, hogy a' vezérlésőkre
bizott népet mindinkább elbutítani és az előítéletek átgázol-
hatlan posványába mélyebben és mindég mélyebben sü-
lyeszteti törekednek. Tán e' fatumnak tulajdonítható, hogy
még a' leghasznosabb 's legjótékonyabb intézkedések közé
is gyakran ollyas valami csuszamlík, mi az emberbarát szí-
vére igen fájdalmasan, hat.“

A' haza felvirágoztatásán munkálkodó egyesületek
közül a' „magyar gazdasági egyesület“ bizonyosan az,
mellynek legkevesebb ellene van, mert létele fontosságán,
és működése áldásos voltán kételkedni is vétek volna.

Ezen egyesület — mint tudva van egyéb a' közné-
pek szánt könyveken kívül 8 év óta mezei naptár bocsá-
tás közre, mellynek különféle hasznos tárgyai közt, „Ma-
gyarország földleírása“ rovata alatt az 1846ki folyamban
a' hazánkban néposztályok ismertetése kezdeték meg. Az
1847ben a' zsidókra is kerül a' sor.

Nem mondjuk, hogy az ember méltán várhatná, mi-
ként ismertető ur — közönségét szem előtt tartván —
megragadná az alkalmat és némiképen beförasztására
használná azon mély hasadéknak, melly e' néposztály 's a'
többiek közt létezik, és melly, míg megmarad, a' hon kö-
zös népe egygyé olvadását akadályozni fogja; nem mon-
duk, hogy törekednie kellene a' haza testén rég ejtett sebek
beheglesztését előmozdítani; mindezen nem kívánható, ha is-
mertető ur ollyanoknak akarja festeni a' néposztályokat a'
milyenek; de mindenesetre kívánható, követelhető: hogy
legalább azon a' zsidókra olly nehezen súlyosodó módszer-
től óvakodjék, melly szerint minden nem kedvező jelle-
vonása szászortanagyított alakban feltálatlatik az irodalom
szabad asztalára, és sajnosan tapasztaljuk, hogy ezen diva-
tos nagyítás mesterségét a' „mezei naptár“ is és pe-
dig nagyban űzi.

„A' zsidó sem megyében, sem városban, sem falu-
ban nyilvános hivatalt nem viselhet“ Az utólsóra nézve a'
tapasztalás megőzőlőja ismertető urat, mert Máramaros-
ban egy falu jegyzője zsidó, Ujpesten hosszabb ideig
zsidó bíró vala, és legközelebb Biharban Drvas ne-
vű faluban is zsidó választaték bírónak. —

A' zsidógyűlöletnek mintegy igazolásul még Jeru-
salmi András idejének bús emléketét melegíti fel a' tör-
ténethen járatlan olvasóinak.

Ha egy elfogult professor a' II. András alatti törté-
neteket a' zsidógyűlöletnek hallgatói szívébe csepegtetésére
kiszákmányolja, féljük ugyan, de nem remegünk, mert a'
hallgató olvashatja a' történetet és az akkori körülménye-
ket jobban megismerve csakhamar lecsilapítja a' gyűlölet
földudulását; de a' népember, ki minden ismereteit a' ka-
lendariumból gyűjtögeti, ennek szívébe az illyféle historiai
előadás annyi gyűlöletet rakosgat szívébe, a' mennyit tíz be-
csületes pap sem bír abból kiprédikálni. Megengedi a' mezei
naplár, hogy a' zsidók iparkodók, takarékosak, józan
életűek, de bizonyosnak mondatik: hogy mindabban a' csal-
ás segíti őket. Ollyféle dicsergetés ez, mint Mózes Kanaán
földére küldte kémeké „jó a' föld-mondták téjjel mézzel
folyó, de szörnyű erős a' nép, és mihelyt közelgünk hozzá-
juk, megölnek. Lakoltak a' bünösök, de lakolt a' tévutra
vezetett nép is, és negyven évvel távolabb estek az igért
föld megnyerésétől. J e g y e z z ü k meg ezen történetkét
uraim és okuljunk belőle.

„A' zsidók csalogatják a' népet a' pálinkaivásra „Hát

azon faluk lakosai, kikre a' balsors csapása épen nem egy
zsidókorcsmáros személyében ereszkedett, nem élnek pá-
linkaivásra? Avagy Gallicziában, hol nem rég nem is volt szá-
szad zsidóknak faluban lakni, nem mértéktelenkednek a' pa-
rasztok pálinkaivásban? vagy nem teszi a' jobbágyok pá-
linkaivása egy tetemes részét a' földesurak jövedel-
meinek, kik az árendát csak nem évenként felrugtatják, és
így kútfejökké válnak ezen országos nyavalyának?

De most jön a' jónak java. „Vannak faluk, mondatik
— mellyeket egy két zsidókorcsmáros korhelyekké tett, és
szegénységre juttatott“ !!

Lekötelezve éreznök magunkat, ha ismertető ur ezen
faluk nehányait megnevezte volna, hogy közelebből viz-
sgálhatnók a' bajt, és nem kétem, miszerint valószínűbb ok-
okra akadnánk. Különbön ismertető ur is sokkal jobban
tudja: hogy hol, és miben rejlenek némely falu elszegénye-
dése okai,*) mintsem azt csupán a' zsidókorcsmárosoknak
kellene tulajdonítania.

Az egész ollyan a' millyen hatású ismertetés e' ke-
netes szavakkal végződik. „Ne bánts a' zsidót, szeresd őt,
mint felebarátodat; de 'sa't. Az istenért hogy ne bánts, ha
a' haza ostorának mondatik? hogy szeresse, ha önyomoru-
sága okozójának ismertetik vele? —

Hogy ezen ismertetés rossz akarathól vagy nemze-
dékéről nemzedékre szállott előítéletek megrögzöttségéből
eredt, azt nem tudhatjuk; de hogy megrovást érdemel és az
illetők kötelessége nyilvánosan felszólamlani ellene, azt
nagyon is tudjuk.

Ez alkalommal nem lehet hogy eszünkbe ne jusson
fontossága a' tudós társaság azon kívánatának, miszerint
kizáró (?) joga legyen a' naptárak kiadására,**) mert csak
az ő felügyelése nyújthat biztosítékot, hogy távolítottai fog
mindaz, minek káros befolyása lehet a' köznépjellemére.

K e l e t h y Zsigmond.

KÜLFÖLD.

AMERIKA. A' mexicói congressust dec. 6kán Sales
tábornok nyitá meg egy jelentéssel, melly erélyteljes ellen-
állásra 's visszaverésre az éjszaki szomszéd berohanásá-
nak, a' spanyol uralom tizenegy évi 's eleinte olly egyenet-
len küzdésére tett emlékeztetéssel buzdít 's e' mellett nem
felelt Santa Ana erényeit 's érdemeit lehető legjobban ki-
emelni. „Az éjszaki faj — ekkép hangzik tovább a' jelentés
— egy éddigelő a' történetben példátlan gyorsasággal 's
hatalommal terjedt el földrésziünkön, 's növekvése mellett
most birtokunkat elfoglalással 's fajunkat megsemmisíté-
ssel fenyegeti, — saját fenhatóságát annak helyébe állí-
tandván. Ezen berohanás békében úgy mint háboruban
egyforma következményekkel fog birni; ennél fogvást faj-
unk biztosítása végett ollyan intézkedések szükségesek,
mellyek szaporodásunk és jólétünket erősítsék 's előmoz-
dítsák“. A' jelentés erre az ország politikai helyzetére tért
át. Az augustusi forradalom óta valamennyi status ismét
a' régi alkotványt fogadta el, 's bármint sajnálja is jelentő el-
nök demokratiai intézkedései körülmény szükségelte el-
vesztését, ép olly nagyon örövend azon, hogy most bizonyos
kilátás van azoknak ismétli visszaadására.

Yucatanban Campeche 's Merida városok ellenséges
lábón állanak egymás irányában. Elsőbbi az egyesült stá-
tusokhoz csatlakozás mellett van, 's nyilatkozványa szavai-
ból kiviláglik ismételve megkísérlett lépésének oka, midőn
mondatik: „Mexico háboruja az egyesült státusokkal Yuca-
tan, míg ez Mexicoval összefügg, minden bajainak teszi ki
egy hatalmas nemzeteli küzdelemnek, melly előbb ezen
tartomány iránt legnagyobb figyelmet tanusita 's képes a'
yucataniai egyedüli létezési forrásuk: termékeik kivitelének
akadályoztatása által a' legnagyobb nyomorba dönteni.“ A'
nyilatkozványa erre valamennyi yucatanit felhija ezen moz-
galomhoz önfentartási érdekében csatlakozásra. E' közben
Campeche város hadserege Merida ellen nyomul eldöntésül,
vajjon a' tartomány tovább is Mexicoval, vagy az egyesült
státusokkal legyen e' szövetségben. Hallomás szerint már
egy küldöttség van utban, az egyesült státusokkal közelebb
alkudozásba bocsátkozás végett.

Ujyorki lapok jan. 31kéről írják: Európa folytonos
gabnászükségének hírére itt minden a' gabonakereskedés-

*) Bizonyos falusi pap mérsékleti egyelet kívánván
létre hozni vasárnaponként ügykezett hieit a' pálinkaivás
károsságáról meggyőzni. A' földesur árendáját féltve egy
vasárnapon ebédre hivatalá a' jámbor papot, derekason lebo-
rozta, és részegesen kivezeté az udvar előtt állangó nép közé,
mellyel elhiteté: hogy maga a' tiszteletes is lepálinkázta ma-
gát. A' kívánt siker el nem maradt. A' tiszteletes többé nem
merészkedett a' pálinkaivás ellen szólani, a' nép megint hoz-
zá fogott a' már már hagyogadni kezdett iszákosságához, és így
az uraság és jobbágyok közti viszony, melly már bomlófél-
ben volt békés uton helyrehozott. Közli.

**) Különös, hogy némely urak jogosztályt kérnek
egy részről, míg más részről megfélejtkezve a' themáról, a'
már kiosztottat visszazsarolni akarják. Szerk.

re vetette magát, minek következtében a' gabnaár 's vitel-
bér magasra szökött. A' verseny, azonban olly nagy,
hogy ez által az áraknak vételkor Európában végre csök-
kenniök kell, 's az európai kikötőkben csekélyebbek lesz-
nek mint nálunk kiviteli kikötőinkben. Csupán Ujyorkban
elenleg hatvan két legnagyobb hajó gabnákivitelre készit-
tetik fel. —

Jan. 30kai ujyorki lapok egy iratot közölnek Taylor
tábornoktól, mellyet az még nov. 9kén intézett Monterey-
ből Gaines vezérőrnagyhoz 's ez csak most bocsáta közre.
Ezen irat felvilágosításokat foglal magában a' Mexicovai
háboru felett, mik az egész unioban igen nagy sensatiót
okoztak. Főhelyei ezen iratnak: „ha mi, a' mint Polk elnök
hiszi, kénytelenek vagyunk a' békét kivinni és pedig Mexico
főváros elfoglalása által, akkor ezt Veracruz bevételével
kell kezdenünk; innen aztán Mexicoba indulhatunk. Minden
más pontról létesíthetetlenek látszik előttem a' terv. Föltéve,
sikerülne nekünk Mexicot elérni, 's a' békét valósággal,
mintegy tizenkét hónap mulva kivivnunk, fogná é az nekünk
azon vért és pénzt megtéríteni, mellyet annak megnyerése
végett feláldoznánk? Ugy hiszem, nem; — foglalt ha az
elfoglalt országot vissza kellene adnunk, mire mégis ke-
rülni fogna a' dolog, mert hisz csak kevés ember akarja
nálunk Mexicot (Texashoz hasonlag) az unióhoz csatolni.
Nem szándékozom működésimet Saltillónál tovább folytat-
ni; ezen álláson tul előrenyomulást nem tartom tanácsos-
nak. Kérdés, ezt elfoglalva, mit fogunk tenni? Legjobb-
nak tartom: terjeszkedjünk a' mexicói öböltől egész a' cse-
destengerig, azaz tartuk meg a' mit ekkor elfoglaltunk.
Ezen tér, Tampicót hozzá számítva, mellyet jövő hónapban
meg akarok hódítani, a' sierra madrei partmelléket bizo-
sítandja nekünk. Akkor aztán hét vagy nyolcz egykori me-
xicói tartomány van kezünkben, 's ha idáig jöttünk, így szö-
lünk a' mexicóiakhoz: „űzzetek el ha birtok!“ Ezzel a' fele-
lőség rájuk esik; a' respublika megtámadó háborut kény-
telen viselni; mi pedig az alatt megszálljuk valamennyi me-
xicói kikötőt az öbölben és a' déltengeren. Egy illetén terv,
ha bizonyos időig erősen kitarunk mellette, Mexicot csak-
hamar észére téríteni 's békét kérend az, mire nézve is-
mét előre föl kell tenni, hogy szilárd kormány alakuland
Mexico-ban, mellyel alkudozni lehesen, mi, tartok tőle,
még sokáig nem fog történetni. Még egyszer mondom:
nem tartom okosnak, hogy Saltillón tul előre menjünk, ha-
csak legalább 10 — 15 ezer friss katoná nem érkezik hoz-
zánk, mert az előbb jött önkéntesek betegségek 's egyéb
balesetek által tetemesen megolvadtak. Saltillo 200 mér-
földnyire fekszik riograndei raktárainktól — mi szerfölött
messzi tér az élelmi szerek szárazon átszállítására azon
mértékben, a' mint azt egy nevezetes hadsereg erő kívánni
fogná. Egy illetén működés költségei olly magasra rug-
nának, hogy ugyancsak visszarettenénk tőlök.“ Polk el-
nök ezen irat következtében Taylor tábornokot vissza
szándékozik híni 's a' parancsnokságot Scott tábornokra
ruházni; a' tervről azonban, miszerint a' hadsereg Mexico
felé nyomuljon 's a' békét annak falai alatt határozza meg,
állítólag semmi esetre nem akar lemondani.

Ezalatt az unio fő kikötőhelyeiről számos álgyu 's e-
gyéb hadszerek szállítatnak a' harczterre 's névszerint a'
riograndei torkolathoz, hol Scott tábornok tartózkodik, ki
onnan intézi a' sereg 's hajóhad mozgásait. Hogy San Juan
de Ulloát az amerikaiak csakugyan megtámadják, eziránt
már semmi kétség nem létezett tovább, csakhogy még he-
tek telnek bele. Tampicoban Shields tábornok a' polgári
hatalmat a' városi hatóságoktól elvevé 's amerikai bizo-
sokra ruházá. Californiából nem érkeztek új hírek Kearney
tábornoktól, mióta Santa Fét odahagyá.

Washingtonban jan. 25kei senatusülésben Benton ur
az elnököt erélyesen védelmezé azon megtámadások el-
len, mellyek a' nagyvezér kinevezetése iránti bill követ-
keztében eredtek. Ezen bill eszméje nem az elnöktől hanem
Bentontól magától származott, midőn Polk a' háboru tár-
gyában tőle véleményt kért, 's ő azon meggyőződését feje-
zé ki, miszerint a' háborut erélyesen és sikerdusan csak
egyetlenegy főnek parancsnoksága alatt vezethetni. Szö-
lönak magának Jackson tábornok a' Mexicovai háboru e-
setére ajánlá 1836ban a' hadserei fővezérséget.

Bostonban, jan. 21kén este Neptun fogadóban ha-
verhill utcában tűz ütött ki, melly erős nyugati szélnél há-
rom utcán elterjedett 's azokat egészen — mintegy 100
házat — elhamvasztá.

PORTUGÁLIA. Angol lapok Lissabonból febr. 10eig
hoznak tudósításokat, mellyek változó eredményeket közöl-
nek a' polgárháboruból. Bebizonyul, hogy a' miguelista ta-
bornok Macdonell egész tisztakarával Chaves mellett egy üt-
közletben jan 34kén megöletett, 's Tomas mellett is egy gue-
rilla megverett; ellenben délszakra Alentejójában egy 150
főnyi királyi hadosztályt, mellyet Ilharco őrnagy vezérelt, Ga-
lamba parancsnok alatt a' miguelisták elfogtak 's lefegyve-
reztek. Aronában egy guerillát, melly a' pénztárakat fel

akarta verni 's kizsákmányolni, a' nép megtámadott 's megvert. Portóban minden a' réginel áll, a' város jól van élelemmel ellátva. Saldanha még folyvást 11 órányira áll tőle 's a' másik tábornok, Casal báró, das Antas által Vianában be van rekesztve. Bomfin gróf's a' torresáedrafi foglyok többi kolompasai már csakugyan Angolába Afrika délpártjára szállítottak el.

A' forradalmi párt egészen nyíltan beszél don Miguel nemsokára érkezéséről Portugáliába. Miután a' portoi kikötőt csak néhány királyi hadihajó tartja tökéletlenül ostrom alatt, nem volna csoda ha az csakugyan valósággal személyesen jelenék meg Portugáliában. Mindazáltal ez annyiban valószínűtlennek látszik, mennyiben hihetetlen, hogy a' trónkövetelő egyenes öszszeköttetésben fogja a' forradalmi jüntával lépni akarni. Ha don Miguel valóban jő, akkor csakhamar meg fogja mutatni a' forradalmiaknak, hogy mit várhatnak tőle. Mind a' két szövetséget párt egész viseletökkel újabb bizonyágát adják annak, mint kelljen becsülni elveik őszinteségét, miket állítólag vallanak. Isten távoztassa el Portugália egéről azon új vérszörgeget mely láthatárán ismét tornyosulni látszik.

Hugges angol utazó Spanyolország és Portugália fölötti új utazási tudósításában következőleg rajzolja a' portugál királynőt: „Donna Maria kétségkívül szép nő legtisztább vonásokkal 's olly arecszinnel, melyben lilium és rózsák egyesülnek. A' száj többi képéhez nem méltó, de mosolygása szerfölött kellemes. Alakdeliség nem várható egy ilyen nagy 's kövér dámanál. Ő felségének egy igen szeretetre méltó magányjellem van, gyöngédséggel csügg gyermekeim, 's örömeit volna jó honanya, csak engednék meg neki. Tökéletesen érti a' franczia, angol 's német nyelvet, 's nem kevés ügyességgel bír a' zenészetben.“

SPANYOLORSZÁG. Azon fordulatról, melyet don Enrique infans házassági terve vón, következő adatok jöt-

tek köztudomásra Madridból febr. 8káról. Az infans atyja, a' királynő 's király, megadák egyezéseket egybekeléséhez Castella gróf nőrével, ki udv. hölgye volt az infans boldogult anyjának. Krisztina királynő kinyilatkoztatá, miszerint nem akar ez ügybe avatkozni, mivel ő maga sem ment rangjához képest férjhez. Tegnapelőtt délelőtt ment véghez a' kölcsönös házassági odaigérés 's a' házassági szerződés felolvastatott a' jegyző 's tanuk előtt — estve az infans az operában volt jelen. Tegnap délelőtt azonban Pezuela tábornok, madridi főkapitány, hadsegéde kíséretében, az infansnál megjelent 's egy írott parancsot adott neki a' királynőtől által, melyben haladéktalanul utakészülni utasították. Míg az infans utikészületeit végezte, Castella gróf sebesen hozzá sietett 's azt követelék Pezuela tábornok jelenlétében, hogy előbb vigye véghez a' házasságot. De a' főkapitány, ki ezen esetre hihetőleg már elő volt készülve, Castella gróft tüstint elfogató, 's don Enriquet egy ezredes kísérete mellett a' barcelonai föllegrába viteté.

A' congressus febr. 10én hallgatá meg a' válaszfelirati bizottság jelentését, mely is a' moderadók elvei nyomán szerkesztett. A' válaszfelirati terv elolvasa után Mendizabal kére szót pénzügyi nézetei előadására; bizonyos okiratok előterjesztését kívánta. — Don Francisco infans második leánya Dona Luiza, Sesa hg legid. fiához gr. Altamirához ment férjhez, az infansnő megtartja ugyan rangját és jogait, de örökösire át nem ruházhatja azokat. — Don Enrique eljegyzése dona Elena de Castella gróf hölgygel épen azon nap, midőn az infans Madridból elutaztatott, véghez vala menendő; a' házassági szerződés már alá volt írva. A' hölgyet kolostorba vitték.

ANGLIA. Az irlandi szükölködök gyámolítására tett kiadások november 's december hónapokban 1,050,000 fl sterlingre mentek; azonkívül egész január elejeig 218,000 quarter gabna 's azonkívül egy más nagy mennyiség vá-

sároltatott azóta. A' kezelési személyzet díjai 7 petét teszik az öszszes kiadásnak. — Angliából folyvást küldetnek jótékony adakozások Irlandba, így például legközelebb minden katolikus püspök 1000 fl. sterlinget kapott Liverpoolból kiosztásul a' szegények között. A' londoni öklészek is nyilvános öklész mutatóványokat adtak az irlandi szegények javára.

Febr. 17kén este dőlt el három napi élénk vitaközlés után a' Bentinekféle irlandi vasutbill sorsa az alsóházban — ugyanis a' másodszori olvastatása iránti indítvány roppant 204 szónyi többséggel (322 állván 118 ellenében) megbukott. A' szavazás 17kén reggeli 3 órákor történt. O' Connell fia mellette, az öszszes peelisták pedig és számosan a' toryk sorából ellene nyilatkoztak. — A' mult évben felállított vasuti központibizottság (vasuti miniszterség) elnöke Strutz Derby gyökeresdi képviselője, ügyvéd 's gazdag gyapot-nyomtató, alsóházban engedelmet kért egy bill behozatalára, mely is a' vasuti bizottságok eljárásának szabályozását, 's a' vasutitörvények javítását tárgyalja. A' kérelem helyesléssel fogadtatott.

FRANCZIAORSZÁG. Február 17kei követkramai ülésben a' miniszteri törvényjavaslatok adattak elő következő rendben. A' belügyminister Duchatel gróf kereskedelmi minisztertársa nevében 3 következő törvényjavaslatot terjesztett elő: a' gyárminták és rajzok, gyárpiacok és munkások könyvecskéje iránt. A' pénzügyminister ötöt adott elő: kettőt az atlantontuli öszszeköttetés helyreállítására, egyet a' 250 franknyi jegyek kiadása, kettőt egy bizonyos kir. javadalom átcsereklése iránt. Végre Salvandy is beadá pénzkeretét különféle egyetemintézetek nagyobbitására, 's tudományos gyűjtemények szerzésére, több tudományos kar számára. Ide tartozik egy postareformi törvényjavaslat is. Lesz tehát a' kamaráknak elég dolguk, csak győzzék.

19ik szám.

Duna- gőzhajózás.

Aluljegyzett hivatal tisztelettel jelenti az utazó közönségnek, miszerint ezentul naponként egy gőzhajó

Pestről Bécsbe

el fog indulni. Elindulási idő: reggeli 6 óra.

Egyszermind ismétlőleg kéretnek az utazni szánlokók, miszerint tehék, és podgyászaikat a' gőzös elindulása előtti napon legfőlebb esti 8 óráig a' gőzhajó-hivatalba átszállítani sziveskedjenek, amál inkább, minthogy az elindulás reggelén semmi teher a' hajóra fel nem vétetik, 's ekép az illtájban oda szállított podgyások csak az utána következő napon elindulandó hajón szállíthatnak el.

Pesten, mart. 3. 1847. A' Dunagőzhajózási-társaság hivatala. 1—3

Haszonbérlet.

A' nagyméltóságú magyar kir. udvari kamara rendelkezésből közhírré tétetik: hogy a' huszti kir. kamarai uradalomhoz tartozó regálék és haszonvételek, ugymint: Koronai Huszt mezővárosában:

- 1) a' ser és pálinka-főzés, a' mézszárszékkel, ahoz kívántató épületekkel és számozakkal együtt.
- 2) a' nagy-ághi hidvám szedési jog, a' hidmelletti vámosi házakkal és korcsmáltatási joggal együtt.
- 3) Husztharanyai nevű telepedési helyen, valamint az ottani só-aknánál a' szabad korcsmáltatási jog.
- 4) Ugyanott a' mézszárszék.
- 5) Csebrény nevezetű telepedési helyen szabad italok használtatási joga.
- 6) A' huszti piacon a' nagy vendégfogadó-épület alatti első kalmár kő-bolt.
- 7) Ugyan mellette levő 2dik és 3dik kisebb kő-boltok.

T e c s ö n :

- 8) az uradalmi mézszárszék
- V i s k e n :
- 9) az uradalmi egy kerekű felül csapó vízi-malom, ahoz tartozó keader-törövel.
- 10) Az uradalmi mézszárszék

S z á n :

- 11) az uradalmi korcsma épület szabad korcsmáltatási joggal.
- 12) az uradalmi mézszárszék

S z á l d o b o s o n :

- 13) az uradalmi korcsma ahoz való állással együtt.
- 14) a' mézszárszék.

B u s t y a h á z á n :

- 15) a' faluban és a' sóházbeli telepedési helyen levő két korcsma.
- 16) az uradalmi mézszárszék.

T a l a b o r f a l v á n :

- 17) az uradalmi korcsmaház, szabad italok mérési joggal.
- 18) az uradalmi mézszárszék.

D ú l f a l v á n :

- 19) az uradalmi korcsmaház, szabad korcsmáltatási joggal.

K e r é k h o g y e n :

- 20) az uradalmi mézszárszék.

G e r n y é s e n :

21) polyánka nevű 12 holdnyi irtás, f. évi május 1jén Huszton tartandó nyilvános árverés után csakugyan folyó 1847dik esztendő november 1től kezdendő három évre haszonbérbe fognak kiadatni. Kiknek tehát azok kibérlésére kedvük lenne; a' fenérintett napra és helyre szükséges 10 petnyi bánatpénzzel fölkészülve meghivatnak. A' szerződési feltételek a' huszti királyi kamarai tiszartatásnál megtudhatók. — B u d á n , január 27én 1847.

É R T E S Í T Ő .

1847.

Megjelent Emich Gusztáv bizományában 's általa a' pesti martiusi vásárra már szeltdben minden könyvárusnál kapható leszen:

„az Árpádok“

történeti balladák- 's mondákban,

Írta

GARAY JÁNOS.

Diszkidás, n. Sr. 15 1/2 iv. Ára 1 ft. 30 kr. p.p. — Mit n. érd. előfizetőimnek ezenmel jelenteni, 's általában a' t. cz. közönségnek szives figyelmébe ajánlani van szerencsém. — Pesten martius 2kán 1847. G a r a y J á n o s, s. k. 2—3

H i r d e t v é n y .

A' nagyméltóságú magyar kir. udv. kamara rendelkezésből ezennel közhírré tétetik: hogy folyó esztendő martius 29ik napján az ó-budai koronai uradalmi igazgatósági irodában nyilvános árverés után következő tárgyak jónnan bérbe fognak adatni, ugymint:

- a) A' budakeszi határban lévő Friebeisz-féle egy és 2/3 sessióbul álló uradalmi földek, folyó esztendő augusztus 1ső napjától kezdve, 6 évre.
- b) A' zsámbéki uradalmi pályinkaház főzési és kimérhetési joggal, folyó esztendő augusztus 1ső napjától kezdve, 3 évre.

Haszonbérteni kívánók szükséges bánatpénzzel és elfogadható cautióval ellátva, a' kijellett napra és helyre, hol az árverési és szerződési feltételek előbb is megtekinthetők, meghivatnak, árverés utáni ajánlatok nem fognak elfogadtatni. 1-3

A' népkönyv-kiadó egyesület által mult évben első rendű jutalomra érdemesített illy című elbeszélés „A' falu bírāja“ írta Bonyhay Beni, 6 pkron kapható Pesten, Eggenberger, Emich, Hartleben, Heckenast, Geibel, ifj. Kilian urak könyvkereskedéseiben. Az alulirt egyesületi jegyző pedig föl van hatalmazva a' nála történendő készpénzbeni, 's nagyobb számban vételénél a' vételár 20%ét engedhetni. — S t u l l e r P e r e n e z , egyes. jegyző (laka Ujtér Ürményi ház).

Ház — puszta telek — szőlők.

Néhai Horvát István magyar fő iskolai kir. oktató halála után, az örökösökkel K Á p. M e g y e r i Istvánhegyen levő kiszabott állandó adóju tizenhárom fertály szőlő — mellyekhez, javítás okáért, két halomra rakott mintegy száz szekérnyi trágya is járul — akár együtt, akár pedig, az ut menete szerint, három darabba szakítva, a' legközelebb reánk jövő böjtmás hava 11dikén esütörtökön, az urutezabeli 453d. számú Trattner Kyrolyi ház második emeletében balra, — böjtmás hava 13dik napján szombaton pedig, sz. kir. Pest belvárosában létező Leopold utca i 248d. számú szegletház, és a' Jozsef külvárosi Konti utca z abeli 1189d. számú kerített kettős telek, a' város telekbírói hivatalában. 9—12 szokott délelőtti órák alatt tartandó árverésre hocsátatnak, és készpénz fizetésért, avagy árai két harmadára nézve nyújtandó törvényes bizosságu hitelre, a' többet ígérőknek eladatnak. — Kelt Pesten az 1847ki böjtelő hava 24dik napján. — 2—3

Dunavizállás: Budán, mart. 3án: 10' 5' 0" az 0 fölött.